

**RAPORT Z REALIZACJI
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY NĘDZA
ZA LATA 2014-2016**

Opracował:
Zakład Analiz Środowiskowych Eko-precyzja

Nędza 2017

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Nędza

Spis treści:

1. Wstęp	2
1.1. Podstawa prawna	2
1.2. Okres sprawozdawczy	2
1.3. Źródła danych	2
1.4. Autorzy sprawozdania	2
1.5. Zakres opracowania	2
2. Charakterystyka Gminy Nędza.	3
2.1. Położenie Gminy Nędza	3
2.2. Budowa geologiczna	4
2.3. Gleby	4
2.4. Klimat	4
2.5. Hydrografia	5
2.6. Formy ochrony przyrody	6
2.6.1. Park Krajobrazowy „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich”	6
2.6.2. Rezerwat Łęczczok	6
2.6.3. Natura 2000	6
2.6.4. Pomniki przyrody	6
2.6.5. Użytki ekologiczne	6
2.7. Lasy	7
2.8. Gospodarka odpadami	7
2.9. Demografia	8
3. Zakres realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Nędza.	9
4. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska	24
5. Ocena systemu monitoringu	24
6. Podsumowanie	26

Spis ilustracji:

Rysunek 1. Gmina Nędza na tle powiatu raciborskiego	3
---	---

Spis tabel:

Tabela 1. Dane demograficzne (stan na 31.XII.2015r.)	8
Tabela 2. Zadania zawarte w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Nędza, realizacji których się podjęto	9
Tabela 3. Wskaźniki monitoringu	24

1.Wstęp

1.1. Podstawa prawna

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2017 r., poz. 519) Wójt Gminy Nędza co 2 lata przedstawia Radzie Gminy Nędza Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska.

1.2. Okres sprawozdawczy

Niniejszy *Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska* sporządzono na podstawie analizy realizacji zadań zawartych w *Programie*, określonych dla Gminy Nędza. Raport obejmuje okres od 01.01.2014 do 31.12.2016 r.

1.3. Źródła danych

Dane wykorzystane podczas sporządzania niniejszego raportu pochodzą z Urzędu Gminy Nędza, Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie, Starostwa Powiatowego w Raciborzu, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach, Śląskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych, Przedsiębiorstwa Komunalnego w Nędzy, Powiatowego Zarządu Dróg, Zarząd Dróg Wojewódzkich, Zespołu Parków Krajobrazowych, Powiatowego Zespołu Doradztwa Rolniczego, Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Babicach.

1.4. Autorzy sprawozdania

Autorami sprawozdania są pracownicy Zakładu Analiz Środowiskowych Eko-Precyzja, w składzie: mgr Paweł Czupryn oraz mgr inż. Karolina Ioannidis.

1.5. Zakres opracowania

W skład niniejszego Raportu wchodzi następujące składowe:

- Charakterystyka gminy Nędza,
- Zakres realizacji Programu,
- Ocena realizacji Programu,
- Ocena systemu monitoringu,
- Podsumowanie.

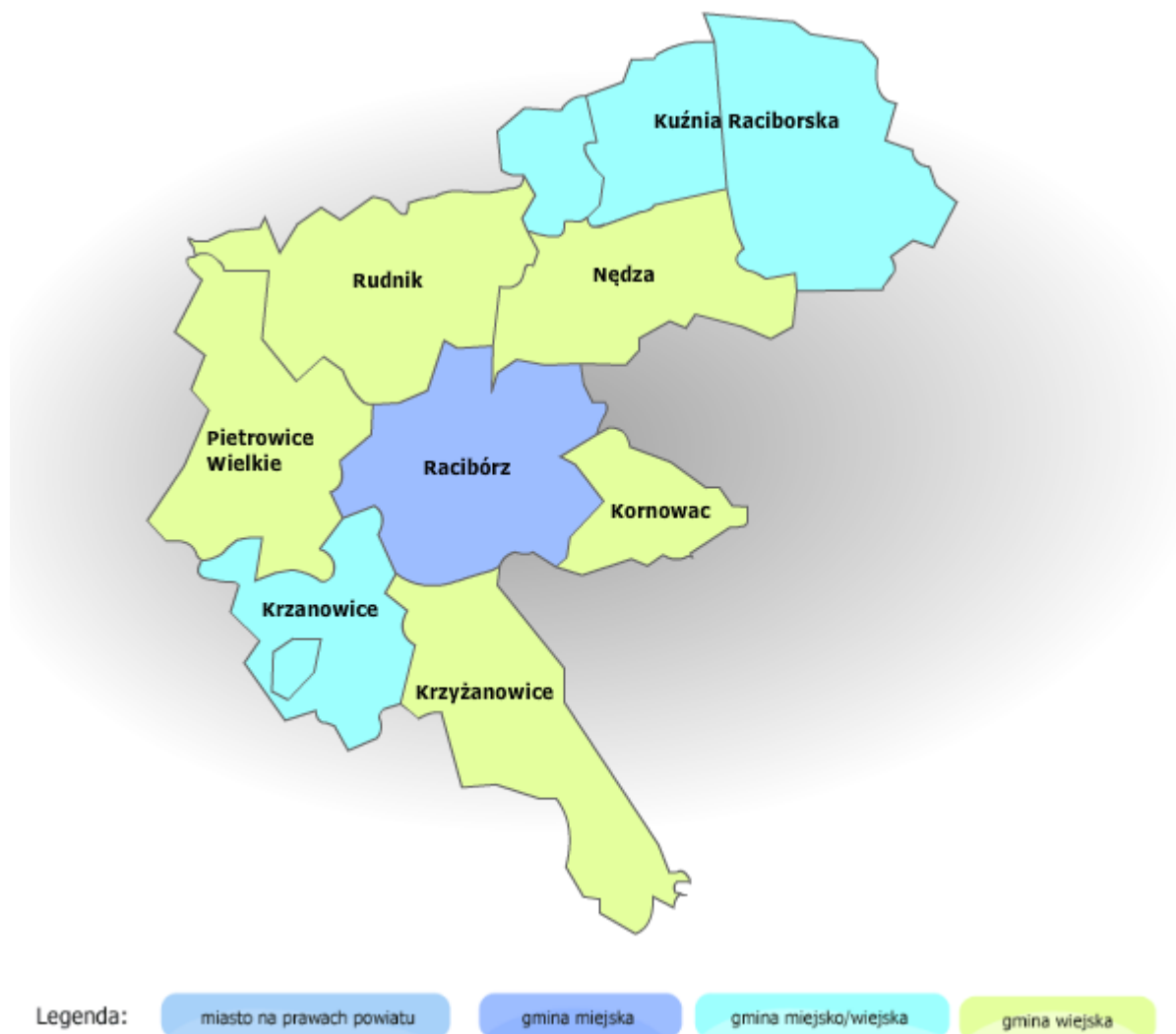
2. Charakterystyka Gminy Nędza.

2.1. Położenie Gminy Nędza.¹

Gmina Nędza zajmuje obszar 5 722 ha. Położona jest w zachodniej części województwa śląskiego w górnym biegu rzeki Odry. Graniczy od północy i wschodu z gminą Kuźnia Raciborska, od południa z gminą Lyski i miastem Racibórz, od zachodu z położoną za rzeką Odram gminą Rudnik.

Południowa część gminy ze stawami rybnymi i miejscowościami Łęg, Zawada Książęca i Ciechowice przynależy do doliny Odry, która podobnie jak teren wsi Nędza należy do Kotliny Raciborskiej. Wschodnia część gminy położona jest na Płaskowyżu Rybnickim, należącym do Wyżyny Śląskiej.

Rysunek 1. Gmina Nędza na tle powiatu raciborskiego.

Źródło: [www. http://administracja.mswia.gov.pl](http://administracja.mswia.gov.pl)

¹ Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Nędza na lata 2014 – 2017 z perspektywą na lata 2018 - 2021

2.2. Budowa geologiczna.²

Dominującą formą krajobrazu naturalnego jest typ krajobrazu nizinnego zaliczanego do rodzaju – doliny i równiny akumulacyjne. Jednakże, tereny gminy cechują się znacznym zróżnicowaniem podłoża geologicznego, co ma związek z oddziaływaniem czoła co najmniej dwóch zlodowaceń – południowopolskiego (zwanego też krakowskim lub karpackim) oraz środkowopolskiego.

Na całym obszarze utworami powierzchniowymi są wyłącznie luźne skały osadowe, pochodzące głównie z czwartorzędu. W kilku miejscach na powierzchni występują też żwiry, a na dużych powierzchniach wschodniej części gminy – piaski, reprezentujące sedymentację lądową górnego miocenu i pliocenu. Wzdłuż nadzalewowej terasy Odry występują płytko położone pokłady żwirów i piasków rzecznych o znacznej miąższości. W okolicach Babic zostały one odsłonięte, prawdopodobnie w wyniku gospodarczego wykorzystywania pokrywającej je, cienkiej warstwy glin aluwialnych. Na terasie Odry na wschód od wsi Nędza występują niewielkie płyty torfu. W południowo-wschodniej części gminy, należącej do Płaskowyżu Rybnickiego, pod cienką pokrywą skał osadowych występują m.in. piaskowce i łupki karbońskie. Na terenie gminy znajdują się 3 rozpoznane złoża zasobów kopalin. Są to złoża kruszywa naturalnego – piasku ze żwirem.

2.3. Gleby.

Gleby gminy Nędza należą do dwóch dominujących typów: mady rzeczne (w dolinie Odry oraz w dolinie Suminy) oraz gleby bielcowe i rdzawe wytworzone z piasków różnej genezy. Gleby z tej drugiej grupy stanowią podłoże dla borów oraz lasów mieszanych zajmujących rozległe obszary wschodniej części gminy. Charakteryzują się one złymi, z rolniczego punktu widzenia, właściwościami fizycznymi i chemicznymi, należąc do gleb skrajnie ubogich w składniki pokarmowe. Gleby leśne występujące na obszarze Parku Krajobrazowego mają naturalny profil, nie zmieniony na skutek gospodarki rolnej.

2.4. Klimat.³

Gmina Nędza jest zlokalizowana na styku dwóch obszarów klimatycznych Polski – „obszaru wyżyn i gór” oraz „obszaru nizin”. Odczuwalny tu jest słaby wpływ wkraczającego przez Bramę Morawską klimatu śródziemnomorskiego. Klimat jest tu więc wypadkową wpływów klimatu atlantyckiego, kontynentalnego oraz śródziemnomorskiego. Równocześnie obszar ten jest południowo-zachodnią częścią najcieplejszej strefy Polski.

Do „obszaru nizinnego” należy zachodnia część gminy, położona w obrębie Kotliny Raciborskiej. Można przyjąć, że w części tej warunki klimatyczne są podobne jak w Raciborzu:

- średnia roczna opadów wynosi 750 mm,
- średnia roczna temperatura +7,5°C,
- długość okresu wegetacyjnego ok. 235 dni,
- w rozkładzie miesięcznym średnie temperatury kształtują się od około -2°C w styczniu do około +18°C w lipcu,

² http://www.nedza.pl/nasza_gmina/geologia

³ http://www.nedza.pl/nasza_gmina/klimat

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Nędza

- najmniej opadów występuje w lutym, najwięcej w lipcu,
- średnia liczba dni z pokrywą śnieżną wynosi 50-55 dni,
- w rozkładzie rocznym wiatrów przeważają wiatry zachodnie lub południowo-zachodnie (około 65%), przy czym przeważają wiatry słabe od 2 do 5 m/s - około 60% ogółu wiatrów.

Dla „obszaru wyżyn” charakterystyczne są warunki klimatyczne występujące w części Cysterskich Kompozycji Krajobrazowych położonej na Płaskowyżu Rybnickim, a zatem we wschodniej części gminy Nędza. Średnia temperatura lipca wynosi tu około 17°C, stycznia - około -2° do -3°C; zima trwa od 80 do 100 dni, a lato 70 do 90 dni. Roczna suma opadu wynosi od 650 do 750 mm.

2.5. Hydrografia.⁴

Pod względem hydrograficznym obszar gminy w całości należy do dorzecza Odry. Głównymi ciekami gminy są, oprócz stanowiącej jej zachodnią granicę rzeki Odry, rzeka Sumina z kilkoma lewobrzeźnymi dopływami, potok Łęgoń wpadający do Odry na północno-zachodnim krańcu gminy, oraz źródłkowy odcinek Białego Potoku. Dolny bieg potoku Łęgoń, jak i Suminy jest uregulowany. W górnym biegu Suminy częściowo zachowało się naturalne ukształtowanie meandrującego koryta. Wzdłuż biegu Suminy zlokalizowane są stawy hodowlane. Znaczącymi antropogenicznymi zbiornikami wodnymi gminy są również stawy rezerwatu Łęczczok zasilane wodami Łęgonia, częściowo wodami Suminy i kilku mniejszych cieków oraz kilkanaście bezodpływowych wyrobisk poźwirowych, w większości położonych w pobliżu Odry na południe od wsi Łęg.

Dorzecze Górnej Odry, na obszarze którego leży gmina, cechuje jeden z najwyższych, wśród rzek środkowej Europy, po Dunaju i Górnej Wiśle, stopni powodziowości (częstotliwość i wielkość szkód przez nie wywołanych). W ostatnich latach najbardziej znaczące były powódź w 1997r. i 2010r.

Gmina Nędza leży w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP nr 332 Subniecka Kędzierzyńsko – Głubczycka. Zbiornik ten obejmuje swoim zasięgiem dolinę rzeki Odry poniżej miasta Racibórz oraz północne tereny powiatu raciborskiego. Zbiornik GZWP nr 332 jest zbiornikiem o strukturze porowej, a wody podziemne gromadzą się w skałach trzecio- i czwartorzędowych.

Zaopatrzenie w wodę

Zaopatrzenie w wodę mieszkańców gminy odbywa się z ujęcia wody głębinowej pobieranej z utworu trzeciorzędowego za pomocą 5 studni głębinowych o łącznej wydajności ok. 1 817 m³/dobę. Woda poddawana jest procesowi uzdatniania z uwagi na ponadnormatywną zawartość głównie żelaza i manganu. Sieć wodociągową wykonano z rur PCV i PE o średnicach: Ø90, Ø110, Ø16 i Ø222. Przyłącza wykonane zostały z rur stalowych ocynkowanych i PE o średnicach: Ø32, Ø40, Ø45, Ø63 i Ø75. Zaopatrzeniem w wodę zajmuje się Przedsiębiorstwo Komunalne z siedzibą w Nędzy.

---

⁴ http://www.nedza.pl/nasza_gmina/hydrografia

W gminie znajdują się trzy przepompownie sieciowe:

- 1) w Nędzy przy ul. Źródlanej o wydajności wynoszącej 40 m³/godz.;
- 2) w Górkach Śląskich przy ul. Nad Koleją o wydajności 40 m³/godz.;
- 3) w Szymocicach przy ul. Wiejskiej o wydajności wynoszącej 40 m³/godz., zaopatrzona w zbiornik wody o pojemności 100 m³.

2.6. Formy ochrony przyrody.⁵

2.6.1. Park Krajobrazowy „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich”.

Park Krajobrazowy „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich” zajmuje powierzchnię 505 km², a z otuliną 645 km². Pod względem wielkości jest piątym parkiem w Polsce. Obejmuje obszar położony wzdłuż rzeki Rudy, łączący doliny Odry i Wisły. Celami ochrony są wartości przyrodnicze, kulturowe i krajobrazowe Ziemi Raciborskiej i Rybnickiej. Ponad połowę obszaru parku zajmują lasy.

2.6.2. Rezerwat Łęczczok.

Jest to kompleks leśno-stawowy o powierzchni 408,21 ha, utworzony w celu ochrony zabytkowych alei, stanowiska rośliny kotewki orzech wodny oraz bogatej awifauny. Rezerwat ten jest jednym z największych rezerwatów w województwie śląskim. 80 % powierzchni obszaru znajduje się na terenie gminy Nędza. Najcenniejszą wartością przyrodniczą rezerwatu są stare aleje nagrobkowe, które powstały ponad dwieście lat temu. Na terenie rezerwatu występuje 5 dobrze zachowanych zespołów leśnych.

2.6.3. Natura 2000.

Obszar Natura 2000 SOO PLH240010 STAWY ŁĘŻCZOK to ostoja siedliskowa położona w pradolinie górnej Odry, obejmująca kompleks 8 stawów wraz z otaczającymi je lasami o charakterze naturalnym. Największe powierzchnie zajmują lasy łąkowe, które występują w zachodniej części rezerwatu Łęczczok. Cenne są głównie gatunki zagrożone w kraju znajdujące się w Polskiej czerwonej księdze roślin: kotewka orzech wodny, kruszczyk połabski, cibora żółta.

2.6.4. Pomniki przyrody.

Na terenie gminy Nędza znajduje się jeden pomnik przyrody ożywionej (Dąb szypułkowy), znajdujący się w rezerwacie Łęczczok w miejscowości Babice.

2.6.5. Użytki ekologiczne.

Na obszarze gminy Nędza znajduje się jeden użytek ekologiczny „Łąka trzęślicowa w Małej Nędzy” o powierzchni 1,2 ha. Występują tam stanowiska regionalne rzadkich i ustępujących gatunków roślin. Łąki te zaliczane są do łąk jednokośnych o niskiej wartości paszowej. Występujące zbiorowiska tworzą ważne miejsca gniazdowania i żerowania ptaków (m.in. batalion, dubelt, wodniczka).

---

⁵ Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Nędza na lata 2014 – 2017 z perspektywą na lata 2018 - 2021

Oprócz wykazanych form ochrony przyrody, gmina Nędza jest bogata pod względem występowania ostoi przyrody ożywionej.

2.7. Lasy.

Większość lasów stanowi własność Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych i to ten podmiot ponosi ciężar odpowiedzialności za zrównoważoną gospodarkę leśną. Wszystkie lasy Skarbu Państwa zarządzane są przez PGL LP Nadleśnictwo Rudy Raciborskie. Lasy północnej i wschodniej części gminy należą do makroostoi Lasów Rudzkich, stanowiącej (obok Lasów Kobiórsko-Pszczyńskich) kluczowy element korytarza łączącego doliny Wisły i Odry.

2.8. Gospodarka odpadami.⁶

Gmina Nędza nie wprowadziła limitów odbieranych odpadów, w ramach rodzajów odpadów odbieranych w zamian za uiszczoną opłatę, każdy właściciel nieruchomości ma możliwość oddania każdej ilości odpadów. Właściciel nieruchomości jest zobowiązany do wyposażenia nieruchomości w odpowiednie pojemniki do gromadzenia odpadów komunalnych, chyba, że na mocy uchwały obowiązek ten przejmie gmina. Każda nieruchomość zostaje wyposażona w worki do gromadzenia odpadów oraz w jeden pojemnik do gromadzenia odpadów komunalnych. Właściciel nieruchomości decyduje, czy przeznaczy ten pojemnik do gromadzenia odpadów zmieszanych, czy popiołu. Zebrane selektywnie odpady komunalne (odpady organiczne, surowce wtórne) poddawane są w pierwszej kolejności procesowi odzysku (materiałów lub energii). Pozostałe odpady (tzw. odpady komunalne niesegregowane) oraz odpady z procesów przetwarzania odpadów zebranych selektywnie, deponowane są na składowiskach.

Zgodnie z Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Nędza, w okresie od października do kwietnia, żużle i popioły gromadzone są w sposób selektywny. Oznacza to, że w tym czasie odpad ten gromadzony jest w pojemnikach oznakowanych kolorem czerwonym (taśmą lub farbą w widocznym miejscu), można do tego celu oznakować pojemniki przekazane w użyczenie od przedsiębiorstwa odbierającego odpady komunalne, lub wykorzystać własne pojemniki.

---

⁶ http://www.nedza.pl/informator_gminny/gospodarka_odpadami_komunalnymi

2.9. Demografia⁷.

Istotnym uwarunkowaniem decydującym o przebiegu procesów rozwojowych gminy są czynniki demograficzne takie jak: liczba ludności, gęstość zaludnienia, struktura wieku oraz struktura płci.

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego z 2015 roku liczba ludności w gminie Nędza wynosiła 7 374 osób, z czego 3 606 stanowili mężczyźni, a 3 768 kobiety. Szczegółowe informacje na temat demografii zostały zamieszczone w poniższej tabeli.

Tabela 1. Dane demograficzne (stan na 31.XII.2015r.).

Parametr	Jednostka miary	Wartość
Ludność według miejsca zameldowania		
Liczba ludności (ogółem)	osoba	7 374
Liczba kobiet	osoba	3 768
Liczba mężczyzn	osoba	3 606
Wskaźnik modułu gminnego		
Gęstość zaludnienia	ilość osób / km ²	129
Ilość kobiet na 100 mężczyzn	osoba	104
Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	-	2,6
Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem		
W wieku przedprodukcyjnym	%	15,7
W wieku produkcyjnym	%	67,1
W wieku poprodukcyjnym	%	17,1

⁷ GUS

3. Zakres realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Nędza.

Tabela 2. Zadania zawarte w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Nędza, realizacji których się podjęto.

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Stopień realizacji	Podmiot realizujący	Koszt [brutto, zł]	Źródła finansowania	Opis realizacji zadania
1.	Przeprowadzenie inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej gminy.	-	0	Urząd Gminy Nędza	-	-	Odstąpiono od aktualizacji dokumentu, który Gmina posiada.
2.	Pogłębianie i udostępnianie wiedzy o zasobach przyrodniczych gminy Nędza - Prowadzenie kampanii edukacyjno – informacyjnych, publikacje i ulotki o zasobach przyrodniczych.	2014 - 2015	3	Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego	-	Budżet ZPKWŚ oraz dofinansowanie z WFOŚiGW w Katowicach	Zadanie zrealizowane było poprzez zestawienie podstawowych informacji o Parkach Krajobrazowych w woj. Śląskim (Położenie walory przyrodniczo-kulturowo-krajobrazowe itp.).
		2014 - 2016	3		-	-	Zadanie zrealizowane było poprzez prelekcje i pogadanki dla dzieci i młodzieży realizowane w placówkach oświatowych z terenu PK „CKKRW”.
3.	Zachowanie właściwego stanu siedlisk przyrodniczych - urządzenie i utrzymanie terenów zieleni w gminie.	2014	2, 3	Urząd Gminy Nędza	36 485,14	Budżet gminy	Zadanie zrealizowane było poprzez utrzymanie terenów zielonych w gminie.
		2015			56 184,08		
		2016			13 430,19		

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Nędza

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Stopień realizacji	Podmiot realizujący	Koszt [brutto, zł]	Źródła finansowania	Opis realizacji zadania
4.	Ochrona terenów cennych przyrodniczo przed zainwestowaniem - objęcie ochroną prawną proponowanych pomników przyrody.	2015	2	Urząd Gminy Nędza	461,25	Budżet gminy	Nie utworzono nowych pomników przyrody , jednak na bieżąco ochrania się tereny cenne przed zainwestowaniem.
5.	Wyznaczanie granic polno-leśnych w planie zagospodarowania przestrzennego.	2014	3	Urząd Gminy Nędza	31 980,00	Budżet gminy	Zadanie zrealizowane było przy opracowaniu planu zagospodarowania przestrzennego. Podane koszty realizacji zadania w ramach kosztów opracowania pzp.
		2015			63 806,25		
		2016			20 977,65		
6.	Zalesianie gruntów nieprzydatnych do produkcji rolnej.	-	0	Urząd Gminy Nędza	-	-	Brak realizacji zadania.
7.	Rozwój zasobów leśnych i zapewnienie dobrej kondycji lasów - realizacja bieżących zabiegów pielęgnacyjnych zgodnie z potrzebami hodowlanymi.	2014 - 2016	2	Nadleśnictwo Rudy Raciborskie	-	-	Zadanie realizowane na bieżąco.
8.	Propagowanie zachowań sprzyjających oszczędzaniu wody w gospodarstwach domowych przez działania edukacyjno-promocyjne (akcje, kampanie).	21.03.2014	3	Zespół Szkolno - Przedszkolny w Babicach	-	-	Zadanie zrealizowane było poprzez obchody Światowego Dnia Wody (22 marca) - w klasach odbyły się dyskusje na temat domowych sposobów oszczędzania wody.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Nędza

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Stopień realizacji	Podmiot realizujący	Koszt [brutto, zł]	Źródła finansowania	Opis realizacji zadania
8.	Propagowanie zachowań sprzyjających oszczędzaniu wody w gospodarstwach domowych przez działania edukacyjno-promocyjne (akcje, kampanie).	16.10.2015	3	Zespół Szkolno - Przedszkolny w Babicach	-	-	Zadanie zrealizowane było poprzez odbywanie się dyskusji w klasach na temat mycia rąk i właściwego korzystania z łazienek, oszczędzaniu wody. Lekcja w klasie II pt. "W gospodarstwie ekologicznym".
		16.09.2016	3		-	-	Zadanie zrealizowane poprzez promowanie postaw proekologicznych poprzez udział uczniów i przedszkolaków w akcji: "Sprzątanie świata".
		rok szkolny 2015/2016	3		-	-	Uczniowie podjęli działania mające na celu oszczędzanie wody. Przy umywalkach umieszczono plakietki o oszczędzaniu wody. Na zajęciach opracowane zostały zasoby, dzięki którym można oszczędzać wodę, a następnie wykonano prace plastyczne z hasłami informującymi o oszczędzaniu wody.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Nędza

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Stopień realizacji	Podmiot realizujący	Koszt [brutto, zł]	Źródła finansowania	Opis realizacji zadania
8.	Propagowanie zachowań sprzyjających oszczędzaniu wody w gospodarstwach domowych przez działania edukacyjno-promocyjne (akcje, kampanie).	2014 - 2016	2	Urząd Gminy Nędza	-	-	Zadanie zrealizowane było poprzez informacje na tablicach ogłoszeń, gazecie samorządowej, stronie internetowej.
9.	Szczegółowa analiza planowanych przedsięwzięć, mogących znacząco oddziaływać na środowisko, ze szczególnym uwzględnieniem racjonalnego wykorzystania zasobów wodnych i ograniczenia negatywnego wpływu na wody powierzchniowe i podziemne.	2014 - 2016	2	Urząd Gminy Nędza	-	-	Zadanie zrealizowane było poprzez szczegółową analizę wszelkich inwestycji podczas procedury wydawania decyzji środowiskowych.
10.	Zwiększenie retencji w zlewniach oraz zapobieganie skutkom wezbrań powodziowych - systematyczna konserwacja cieków i urządzeń melioracyjnych.	2014	2, 3	Urząd Gminy Nędza	4 280,40	Budżet gminy	Zadanie zrealizowane było poprzez utrzymanie rowów i urządzeń melioracyjnych w odpowiednim stanie.
		2015			20 228,21		
		2016			9 385,56		
		06.11.2014 - 13.11.2014	3	Śląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Katowicach	18 789,79	Rezerwa celowa budżetu państwa	Zadanie zrealizowane było poprzez konserwacje cieku Łęgoń w km 1+000 - 3+400.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Nędza

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Stopień realizacji	Podmiot realizujący	Koszt [brutto, zł]	Źródła finansowania	Opis realizacji zadania
11.	Realizacja planów ochrony przeciwpowodziowej - wdrażanie systemu powiadamianie o zagrożeniach.	2014	2	Urząd Gminy Nędza	4 723,38	Budżet gminy, Urząd Wojewódzki	Zadanie zrealizowane było poprzez stosowanie systemu wczesnego ostrzegania dla poszczególnych sołectw (system SWO).
		2015			5 175,65		
		2016			5890,00		
		2014	3	Starostwo Powiatowe w Raciborzu	1000,00	Wojewoda Śląski	Zadanie realizowane było poprzez utrzymanie systemu wczesnego ostrzegania w powiecie raciborskim. Dotacja na konserwację i utrzymanie systemów alarmowych i łączności zgodnie z zawartymi porozumieniami.
		2015			1000,00		
		2016			900,00		
12.	Prowadzenie szkoleń dla rolników w zakresie rolnictwa ekologicznego i integrowanego	2014	3	Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Częstochowie Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Raciborzu	-	-	-

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Nędza

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Stopień realizacji	Podmiot realizujący	Koszt [brutto, zł]	Źródła finansowania	Opis realizacji zadania
13.	Likwidacja punktowych źródeł zanieczyszczenia gleb.	2014 - 2016	2	Urząd Gminy Nędza	2 022,40 (budżet gminy)	Budżet gminy, środki właścicieli gruntów	Zadanie zrealizowane było poprzez likwidację nielegalnych wysypisk.
14.	Rekultywacja gleb zanieczyszczonych i zdegradowanych w kierunku rolnym, leśnym i rekreacyjno-wypoczynkowym.	2014 - 2016	2	Urząd Gminy Nędza	-	Środki przedsiębiorcy eksploatującego teren	Zadanie zrealizowane było poprzez rekultywację wyrobiska poźwirowego w kierunku rekreacyjnym.
15.	Obserwacja terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi.	-	0	Starostwo Powiatowe w Raciborzu	-	-	Na terenie gminy Nędza znajdują się dwa osuwiska - 1/Ne i 2/Ne o stopniu aktywności 0. Nie było potrzeby wizji terenowej / monitoringu.
16.	Ochrona zasobów złóż poprzez ich racjonalne wykorzystanie - ochrona przed zainwestowaniem uniemożliwiającym eksploatację złóż.	2014 - 2016	2	Urząd Gminy Nędza	-	Budżet gminy	Zadanie zrealizowane było poprzez odpowiednie zapisy w pzp dot przeznaczenia terenu oraz analiza inwestycji.
17.	Informowanie społeczeństwa gminy o wystąpieniu awarii lub zagrożeń naturalnych.	2014 - 2016	2	Urząd Gminy Nędza	-	Budżet gminy, Urząd Wojewódzki	Zadanie zrealizowane było poprzez stosowanie systemu wczesnego ostrzegania dla poszczególnych sołectw (system SWO).
18.	Promocja zdrowego stylu życia i unikania zagrożeń oraz profilaktyka chorób cywilizacyjnych.	-	0	Urząd Gminy Nędza	-	-	Brak realizacji zadania.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Nędza

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Stopień realizacji	Podmiot realizujący	Koszt [brutto, zł]	Źródła finansowania	Opis realizacji zadania
19.	Utrzymanie, remont i rozbudowa sieci wodociągowej.	2014	3	Urząd Gminy Nędza	80 232,59	Budżet gminy	-
		2015	3		96 644,04		-
		2016	3		70 066,71		-
20.	Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody.	2014 - 2015	2	Przedsiębiorstwo Komunalne	-	-	-
21.	Rozbudowa zaplecza SUW.	2014	3	Przedsiębiorstwo Komunalne	222 740,81 (netto)	Budżet własny	-
22.	Budowa rezerwowej studni głębinowej.	2014 - 2015	0	Przedsiębiorstwo Komunalne	-	-	Zadanie do realizacji w 2017r.
23.	Monitoring telemetryczny przepompowni sieciowych.	2015	3	Przedsiębiorstwo Komunalne	35 855,10 (netto)	Budżet własny	-
24.	System dezynfekcji wody lampami UV.	2014 - 2015	0	Przedsiębiorstwo Komunalne	-	-	Zadanie wycofane z planu realizacji.
25.	Modernizacja dwukomorowego zbiornika wody pitnej.	2014 - 2015	3	Przedsiębiorstwo Komunalne	203 314,00 (netto)	Budżet własny, pożyczka	-
26.	Termomodernizacja budynku stacji uzdatniania wody.	2015 - 2016	3	Przedsiębiorstwo Komunalne	321 421,12 (netto)	Budżet własny, pożyczka	-
27.	Monitoring jakości wody do spożycia.	2014 - 2016	2	Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna	-	-	Zadanie realizowane na bieżąco.
28.	Realizacja Programu Ograniczania Niskiej Emisji.	-	0	Urząd Gminy Nędza	-	Budżet gminy, WFOŚiGW	Realizacja zostanie rozpoczęta w roku 2017.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Nędza

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Stopień realizacji	Podmiot realizujący	Koszt [brutto, zł]	Źródła finansowania	Opis realizacji zadania
29.	Termomodernizacja budynku przy ul. Leśnej w Nędzy.	-	0	Urząd Gminy Nędza	-	-	Odstąpiono od realizacji zadania.
30.	Ograniczenie niskiej emisji - kontrola uciążliwych źródeł zanieczyszczeń.	2014 - 2016	2	Urząd Gminy Nędza	-	Budżet gminy	Zadanie zrealizowane było poprzez ciągłą kontrolę polegającą na wzywaniu mieszkańców do złożenia wyjaśnień dot. spalania odpadów w piecach domowych.
		-	1	Starostwo Powiatowe w Raciborzu	-	-	Zadanie zrealizowane było poprzez sukcesywną redukcję emisji zanieczyszczeń z sektora przemysłowego do poziomu nie powodującego negatywnego oddziaływania na jakość powietrza.
31.	Ograniczenie emisji ze źródeł komunikacyjnych poprzez modernizację / poprawę stanu technicznego dróg.	2014	2, 3	Urząd Gminy Nędza	654 223,13	Budżet gminy	Zadanie wykonane było poprzez realizację inwestycji bieżące utrzymanie i naprawa nawierzchni.
		2015			581 787,35		
		2016			265 771,49		
32.	Modernizacja dróg dojazdowych do pól.	2016	3	Urząd Gminy Nędza	66 850,13	Budżet gminy	Zrealizowano zadanie jedynie w roku 2016.
33.	Upowszechnianie komunikacji zbiorowej.	-	0	Urząd Gminy Nędza	-	-	Brak realizacji zadania.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Nędza

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Stopień realizacji	Podmiot realizujący	Koszt [brutto, zł]	Źródła finansowania	Opis realizacji zadania
34.	Prowadzenie działań edukacyjnych oraz popularyzujących odnawialne źródła energii.	2016	2, 3	Urząd Gminy Nędza	650,00	Gmina Nędza - jedynie wkład własny pozostałe koszty gminy subregionu zachodniego oraz WFOŚiGW	Zadanie zrealizowane było poprzez udział w projekcie dotyczącym całego subregionu zachodniego woj., śląskiego pn. "Gmina z dobrą energią".
35.	Działania promocyjne i edukacyjne w odniesieniu do kształtowania pozytywnych postaw mieszkańców w zakresie poszanowania energii.	2016	2, 3	Urząd Gminy Nędza	650,00	Gmina Nędza - jedynie wkład własny pozostałe koszty gminy subregionu zachodniego oraz WFOŚiGW	Zadanie zrealizowane było poprzez udział w projekcie dotyczącym całego subregionu zachodniego woj., śląskiego pn. "Gmina z dobrą energią".
36.	Działania promocyjne i edukacyjne w odniesieniu do uświadamiania mieszkańcom zagrożenia jakie stanowi spalanie odpadów w piecach domowych.	2016	2, 3	Urząd Gminy Nędza	650,00	Gmina Nędza - jedynie wkład własny pozostałe koszty gminy subregionu zachodniego oraz WFOŚiGW	Zadanie zrealizowane było poprzez udział w projekcie dotyczącym całego subregionu zachodniego woj., śląskiego pn. "Gmina z dobrą energią". W latach 2014-2016 na bieżąco informacje publikowane były na stronie internetowej, gazetce samorządowej oraz tablicach ogłoszeń.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Nędza

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Stopień realizacji	Podmiot realizujący	Koszt [brutto, zł]	Źródła finansowania	Opis realizacji zadania
37.	Stworzenie i utrzymanie systemu informowania mieszkańców o aktualnym stanie zanieczyszczenia powietrza oraz jego wpływie na zdrowie.	-	0	Urząd Gminy Nędza	-	-	Zadanie zrealizowane w roku 2017.
38.	Budowa oczyszczalni ścieków i systemu kanalizacji sanitarnej.	2014	2	Urząd Gminy Nędza	1 922 512,01	Budżet gminy	Budowa systemu kanalizacji w trakcie realizacji.
		2015			260 866,85		
		2016			217 760,14		
39.	Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków.	2014 - 2016	2	Urząd Gminy Nędza	-	Budżet gminy	Zadanie realizowane na bieżąco – w sposób ciągły.
40.	Wprowadzenie i respektowanie ograniczeń w zagospodarowaniu terenu w obszarach zasilania ujęć wody do picia.	-	0	Urząd Gminy Nędza	-	-	Zadanie zrealizowane w roku 2017.
41.	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w miejscach, gdzie instalowanie sieci kanalizacyjnej jest ekonomicznie nieopłacalne.	-	0	Urząd Gminy Nędza	-	-	Nie odnotowano takich miejsc.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Nędza

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Stopień realizacji	Podmiot realizujący	Koszt [brutto, zł]	Źródła finansowania	Opis realizacji zadania
42.	Prowadzenie kontroli odprowadzania ścieków, w tym bieżąca identyfikacja właścicieli nielegalnych połączeń do kanalizacji deszczowej, wydawanie i egzekwowanie odpowiednich decyzji administracyjnych.	2014 - 2016	2	Urząd Gminy Nędza	-	Budżet gminy	Zadanie realizowane na bieżąco – w sposób ciągły.
43.	Ograniczenie spływu zanieczyszczeń powierzchniowych z rolnictwa: - stosowanie Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej - promocja „Programu rolnośrodowiskowego”.	2014 - 2016	2	Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Częstochowie Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Raciborzu	-	-	-
44.	Kontrole wyposażenia gospodarstw rolnych w zbiorniki na gnojowicę i płyty obornikowe,	-	0	Urząd Gminy Nędza	-	-	Brak realizacji zadania.
45.	Szczegółowe rozpoznanie i inwentaryzacja studzien na obszarze gminy (w tym nieczynnych) i opracowanie działań w zakresie eliminowania ryzyka dla wód podziemnych.	-	0	-	-	-	Brak realizacji zadania.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Nędza

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Stopień realizacji	Podmiot realizujący	Koszt [brutto, zł]	Źródła finansowania	Opis realizacji zadania
46.	Zapewnienie funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.	2014	3	Urząd Gminy Nędza	502 794,18	Budżet gminy	Zadanie zrealizowane i nadal realizowane w pełnym zakresie wynikającym z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.
		2015			817 365,05		
		2016			839 980,74		
47.	Prowadzenie PSZOK.	2014 - 2016	3	Urząd Gminy Nędza	Koszty jak w pkt 46	Budżet gminy	Zadanie zrealizowane było poprzez prowadzenie PSZOK wspólnie z gminą Kuźnia Raciborska.
48.	Prowadzenie systematycznej edukacji ekologicznej mieszkańców w zakresie gospodarki odpadami.	2014 - 2016	2	Urząd Gminy Nędza	-	Budżet gminy	Zadanie zrealizowane było poprzez informacje na tablicach ogłoszeń, gazecie samorządowej, stronie internetowej.
49.	Coroczna weryfikacja ewidencji miejsc z wyrobami zawierające azbest.	2014 - 2016	2	Urząd Gminy Nędza	-	-	Zadanie zrealizowane było na podstawie udostępnionych informacji od mieszkańców.
50.	Mobilizowanie właścicieli budynków do usunięcia wyrobów zawierających azbest poprzez system pomocy edukacyjnej.	-	0	Urząd Gminy Nędza	-	-	Brak realizacji zadania.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Nędza

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Stopień realizacji	Podmiot realizujący	Koszt [brutto, zł]	Źródła finansowania	Opis realizacji zadania
51.	Dotowanie mieszkańcom gminy zadań związanych z demontażem, transportem i utylizacją azbestu (w przypadku pozyskania funduszy zewnętrznych na ten cel).	-	0	Urząd Gminy Nędza	-	-	Brak realizacji zadania.
52.	Bezpieczne usuwanie wyrobów zawierających azbest.	-	0	Urząd Gminy Nędza	-	-	Brak realizacji zadania.
53.	Wprowadzanie pasów zieleni izolacyjnej.	-	0	Urząd Gminy Nędza	-	-	Brak realizacji zadania.
54.	Wprowadzanie zapisów do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego sprzyjających ograniczeniu zagrożenia środowiska hałasem.	2014	3	Urząd Gminy Nędza	31 980,00	Budżet gminy	Zadanie zrealizowane było przy opracowaniu planu zagospodarowania przestrzennego. Podane koszty realizacji zadania w ramach kosztów opracowania pzp.
		2015			63 806,25		
		2016			20 977,65		
55.	Realizacja nowych inwestycji zgodnie z obecnym stanem wiedzy dot. zapobiegania szkodliwemu oddziaływaniu hałasu	2014 - 2015	-	Urząd Gminy Nędza	-	-	Brak danych.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Nędza

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Stopień realizacji	Podmiot realizujący	Koszt [brutto, zł]	Źródła finansowania	Opis realizacji zadania
56.	Modernizacja nawierzchni i poprawa stanu technicznego dróg wojewódzkich.	-	0	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach	-	-	Brak realizacji zadania.
57.	Modernizacja nawierzchni i poprawa stanu technicznego dróg powiatowych.	2014 - 2016	2	Powiatowy Zarząd Dróg w Raciborzu	-	PZD w Raciborzu	Zadanie realizowana na bieżąco.
58.	Ochrona mieszkańców gminy przed szkodliwym oddziaływaniem hałasu - ustanawianie w razie potrzeby obszarów ograniczonego użytkowania terenu.	-	0	Sejmik Województwa Śląskiego	-	-	Brak realizacji zadania.
		2014 - 2016	2	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach	-	-	Pomiary hałasu wykonywane są na obszarze województwa śląskiego w razie ewentualnych skarg mieszkańców lub zgodnie z przyjętym planem kontroli zakładów.
59.	Uwzględnianie w planach zagospodarowania przestrzennego zapisów dot. pól elektromagnetycznych.	-	0	Urząd Gminy Nędza	-	-	Brak realizacji zadania.
60.	Szczegółowa analiza lokalizacji planowanych przedsięwzięć będących źródłem promieniowania elektromagnetycznego.	2014 - 2016	2	Urząd Gminy Nędza	-	-	Zadanie zrealizowane było poprzez analizę wniosków o wydanie decyzji środowiskowych.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Nędza

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Stopień realizacji	Podmiot realizujący	Koszt [brutto, zł]	Źródła finansowania	Opis realizacji zadania
61.	Ochrona przed nadmiernym promieniowaniem elektromagnetycznym - ustanawianie w razie potrzeby obszarów ograniczonego użytkowania terenu.	-	0	Sejmik Województwa Śląskiego	-	-	Brak realizacji zadania.
		2014 - 2016	2	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach	-	-	Zadanie zrealizowane było poprzez badania kontrolne poziomów pól elektromagnetycznych.
		2014 - 2016	2	Starostwo Powiatowe w Raciborzu	-	-	W ramach realizacji zadania dla ochrony mieszkańców powiatu przed niejonizującym promieniowaniem elektromagnetycznym ogranicza się inwestowanie w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących linii elektromagnetycznych wysokich i najwyższych napięć. Wymaga się okresowego wykonania stosownych pomiarów dla wyznaczenia rzeczywistych zasięgów stref oddziaływania linii i urządzeń oraz ewentualnego ustalenia stref ograniczonego użytkowania.

4. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska.

W ramach Programu Ochrony Środowiska wyznaczonych zostało 61 zadań. W okresie od 01.01.2014 r. do 31.12.2016 r. podjęto się realizacji 41 zadań. Z tych 41 zadań 21 zostało wykonanych całkowicie. Część inwestycji ze względu na ciągłość (długotrwałość realizacji lub pozyskiwanie funduszy, dotacji czy dofinansowań) zostało wykonane częściowo. Znaczna część zadań realizowanych jest na bieżąco, często w ramach funkcjonowania jednostek administracyjnych. Wyznaczone zadania dotyczyły zagadnień takich jak: poprawa jakości wód, zachowanie różnorodności biologicznej, utrzymanie standardów jakości powietrza atmosferycznego, gospodarka odpadami, gospodarka wodno – ściekowa oraz edukacja ekologiczna. Należy podkreślić, iż wiele zadań wpisuje się w realizację więcej niż jednego strategicznego celu długoterminowego

5. Ocena systemu monitoringu.

W celu oceny wpływu realizacji zadań wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska na poprawę środowiska na terenie Gminy Nędza zestawiono wartości wskaźników monitoringu, porównując stan z 2014 roku (rok bazowy) ze stanem na rok 2015.

Tabela 3. Wskaźniki monitoringu

L.p.	Wskaźnik	Jednostka	2014r.	2015r.	Zmiana wskaźnika*
1.	Ludność według faktycznego miejsca zamieszkania.	osoba	7 355	7 374	
2.	Gęstość zaludnienia.	os/km ²	129	129	
3.	Długość rozdzielczej sieci wodociągowej.	km	65,9	66,2	
4.	Połączenia rozdzielczej sieci wodociągowej prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania.	szt.	1 677	1 698	
5.	Ludność korzystająca z sieci wodociągowej.	os	7 100	7 121	
6.	Woda dostarczona gospodarstwom domowym.	dam ³	153,9	164,7	
7.	Zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca.	m ³	21	22,4	
8.	Ilość zbiorników bezodpływowych na terenie gminy.	szt.	1 624	1 613	

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Nędza

9.	Ilość przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy.	szt.	107	133	
10.	Lesistość.	%	45,2	45,2	
11.	Całkowita powierzchnia gruntów leśnych.	ha	2 672,22	2 668,35	
13.	Całkowita ilość zmieszanych odpadów.	t	1 780,57	1 131,5	
14.	Ilość zmieszanych odpadów z gospodarstw domowych przypadająca na 1 mieszkańca.	kg	224	131,2	

Źródło: GUS

*Gdzie:

kolor zielony – poprawa lub brak zmian,

kolor czerwony – pogorszenie wartości wskaźnika.

Stan wskaźników monitoringu na terenie gminy Nędza na przestrzeni analizowanego okresu czasu poprawił się lub nie uległ zmianie w 12 przypadkach, natomiast w 2 uległ pogorszeniu.

Poprawa została zanotowana w zakresie gospodarki wodnej. Długość zbiorczej sieci wodociągowej uległa zwiększeniu oraz wzrosła liczba przyłączy. Zwiększyła się liczba mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej. Odnotowano również wzrost ilości wody dostarczanej do gospodarstw domowych. Zwiększyło się zużycie wody przypadającej na jednego mieszkańca. Podczas badanego okresu gospodarstwa w gminie Nędza, ze względu na brak sieci kanalizacyjnej, korzystały z zbiorników bezodpływowych albo przydomowych oczyszczalni ścieków. Pozytywnym aspektem jest znaczny spadek ilości wytwarzanych odpadów zmieszanych przypadająca na 1 mieszkańca gminy Nędza.

6. Podsumowanie

Zadania wyznaczone w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Nędza zostały w większości zrealizowane zgodnie z zamierzeniami inwestycyjnymi.

Jak wynika z analizy przeprowadzonych inwestycji i wydatkowanych środków, Gmina Nędza to jednostka, która przeznaczająca znaczne nakłady finansowe oraz administracyjne na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska, zarówno w ramach prowadzonych inwestycji i przedsięwzięć, jak i działań organizacyjnych. W ramach realizacji Programu Ochrony Środowiska dla gminy Nędza w latach 2014-2016 podjęto się realizacji 41 zadań wynikających z zapisów ww. Programu.

Realizacja Programu kształtuje się na poziomie 67,2% co jest dobrym wynikiem.

Duża część zadań ma charakter inwestycyjny. Spora ilość, z uwagi na swój charakter, realizowana jest na bieżąco, w zależności od aktualnych potrzeb. Przykładem tych ostatnich są działania związane z szeroko pojętą edukacją ekologiczną czy nadzorem nad inwestycjami.

Gmina pozyskiwała środki finansowe ze źródeł zewnętrznych, takich jak fundusze Unii Europejskiej, Urzędu Wojewódzkiego, Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego czy dotacje z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Zaleca się aby realizując zamierzenia Programu Ochrony Środowiska, kontynuować pozyskiwanie jak największej liczby partnerów inwestycyjnych oraz korzystać z zewnętrznych środków finansowania, gdyż wielkość inwestycji oraz koszty związane z ich realizacją znacznie obciążają budżet gminy Nędza. Pozyskanie zewnętrznych funduszy pomoże gminie na zrealizowanie znacznie większej ilości zadań, zwłaszcza z zakresu gospodarki wodno-ściekowej oraz ochrony powietrza.

Władze gminy przeznaczają znaczne nakłady finansowe m.in. na rozwój infrastruktury drogowej, wodociągowo – kanalizacyjnej (uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej), ochronę przeciwpowodziową. Gmina wybiera te inwestycje, które z punktu widzenia potrzeb omawianej jednostki samorządu terytorialnego są najważniejsze i najpilniejsze, w stosunku do jakości środowiska i zdrowia mieszkańców. Oprócz zadań inwestycyjnych, które angażowały największe nakłady finansowe, jednostka przeznaczająca również środki na zadania bieżące, jak utrzymanie zieleni, sadzenie nowych drzew i krzewów, zimowe utrzymanie dróg, remonty dróg. Jednostki odpowiedzialne za współrealizację Programu Ochrony Środowiska również zrealizowały szereg zaplanowanych w harmonogramie zadań.

Gmina realizuje projekt pn. „*Ochrona źródeł zaopatrzenia mieszkańców Gminy Nędza w wodę pitną oraz obszarów chronionych poprzez budowę systemu kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków na terenie gminy*”, polegający na budowie sieci kanalizacji sanitarnej obciążającej planowaną w ramach przedmiotowego projektu oczyszczalni ścieków w Ciechowicach. Projekt obejmuje budowę:

- kanalizacji sanitarnej grawitacyjno-tłocznej o długości około 31 km,
- 5 pompowni ścieków,
- 1 oczyszczalni ścieków na terenie sołectwa Ciechowice o przepustowości docelowej 600 m³/d.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Nędza

Celem projektu jest budowa infrastruktury odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych, mającej zasadniczy wpływ na zachowanie zasobów naturalnych, rozwój społeczno-gospodarczy gminy Nędza oraz podniesienie komfortu życia mieszkańców. W ostatnich pięciu latach (2011 – 2016) na budowę kanalizacji w gminie Nędza wydano około 3 mln zł. W 2011 roku sieć powstała w Nędzy na ul. Żwirowej i Osiedlowej (o długości 555,52 m) wraz z nową nawierzchnią asfaltową. Koszt to 519.560,99 zł brutto. W 2012 roku w Ciechowicach na ul. Melioracyjnej powstała sieć o długości 148 m wraz z nową nawierzchnią asfaltową. Koszt 220.396,27 zł brutto. W 2013 i 2014 roku kanalizacja w Ciechowicach została zbudowana na ulicach: Kosmonautów, Księżycowej, Dojazdowej, Gwiazdzistej, Raciborskiej, Promowej, Wodnej, Bocznej i Betonowej. Łącznie sieć o długości 4.385,37 m wraz z odtworzeniem nawierzchni. Koszt to 1.987.921,97 zł brutto. Obecnie dobiega końca budowa kolejnego odcinka kanalizacji - na ul. Odrzańskiej w Ciechowicach. Koszt inwestycji to 446.781,70 zł brutto. Podane kwoty wynikają z umów o roboty budowlane, natomiast nie zawierają wyliczeń związanych z wydatkami poniesionymi na: koncepcję aglomeracji, umowy o prace projektowe, nadzory autorskie i inwestorskie, przyłączenia do sieci elektroenergetycznej, dokumenty geodezyjne, koszty wykupu gruntów pod pompownie ścieków i sieć kanalizacji oraz związane z tym prace geodezyjne, oszacowania wartości, opłaty notarialne i sądowe. Ścieki będą tłoczone do oczyszczalni ścieków w Ciechowicach. Do rozruchu oczyszczalni wymagana jest minimalna ilość ścieków, którą zapewnią ścieki z terenu sołectwa Ciechowice doprowadzone siecią oraz ścieki dowieszone taborem. Gmina jest gotowa aplikować po środki zewnętrzne na jej budowę z RPO WSL 2014-2020, które będą rozdane w bieżącym roku.

Ostatecznie realizację Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Nędza w latach 2014 - 2016 ocenia się pozytywnie. Ocenę zadowalającą potwierdza przeprowadzona analiza wskaźnikowa realizacji Programu na terenie Gminy Nędza.